

POSTANOWIENIE

Dnia 9 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Robert Stefanicki

w sprawie z powództwa K. F.
przeciwko N. w W.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 9 grudnia 2025 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie
z dnia 17 lutego 2025 r., sygn. akt XIV Pa 292/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od N. w W. na rzecz K. F. 240 (dwieście czterdzieści) złotych wraz z odsetkami wynikającymi z art. 98 § 1¹ Kodeksu postępowania cywilnego tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z 17 lutego 2025 r. oddalił apelację pozwanego N. w W. wniesioną od wyroku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie z 27 września 2024 r. przywracającego powoda K. F. do pracy w pozwanym N. z siedzibą w W. na tożsamy warunki pracy i płacy.

Pozwany wywiódł skargę kasacyjną od powyższego wyroku, zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w całości. W podstawach skargi podniósł zarzut naruszenia prawa materialnego, a mianowicie: art. 32 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23

maja 1991 r. o związkach zawodowych (aktualnie tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r., poz. 440) w zw. z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. 2024 r., poz. 61, dalej „ustawa o zwolnieniach grupowych”); art. 42 k.p. zw. z art. 38 k.p. przez jego niezastosowanie i w konsekwencji wadliwe przyjęcie, że w przedmiotowej sprawie zgoda zarządu związku zawodowego na zmianę powodowi warunków pracy miała charakter wiążący; art. 30 § 4 k.p. w zw. z art. 45 k.p. w zw. z art. 42 § 1 k.p. przez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że w realiach niniejszej sprawy, wypowiedzenie dotychczasowych warunków pracy i płacy było pozorne, podczas gdy likwidacja stanowiska pracy miała charakter rzeczywisty, a także zarzucił naruszenie prawa procesowego - art. 387 § 2¹ k.p.c. Wobec tych naruszeń skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie i jego zmianę przez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na oczywistą zasadność wniesionej skargi. Według pozwanego Sąd drugiej instancji rażąco naruszył art. 32 ust. 1 pkt 2 ustawy o związkach zawodowych przez przyjęcie, że do wypowiedzenia zmieniającego warunki pracy i płacy pracownikowi chronionemu, wskazanemu uchwałą zarządu zakładowej organizacji związkowej jego członkowi, wymagana jest zgoda zarządu zakładowej organizacji związkowej, mimo że z literalnego brzmienia art. 32 ustawy o związkach zawodowych wynika jednoznacznie, że pracodawca ma do tego prawo w przypadku, gdy (między innymi) przepisy odrębne to dopuszczają, a takim przepisem jest art. 5 ust. 5 pkt 3 w zw. z art. 10 ust. 1 ustawy o zwolnieniach grupowych, a także wobec rażącego naruszenia art. 30 § 4 k.p. i art. 45 § 1 k.p. w zw. z art. 42 § 1 k.p. polegającego na przyjęciu, że z pozorną likwidacją stanowiska pracy mamy do czynienia w sytuacji, gdy pracodawca w całości likwiduje komórkę organizacyjną, a zadania tej komórki zostają rozdzielone i przeniesione, wraz z

pracownikami zlikwidowanej komórki, do dwóch innych komórek i stosowne zmiany struktury organizacyjnej pracodawcy zostały przeprowadzone oraz znalazły odzwierciedlenie w obowiązujących u niego regulacjach wewnętrznych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie warto podkreślić, że Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym trzeciej instancji, natomiast skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, zatem wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien zostać sformułowany o jedną z ustawowych przyczyn przedsądu, zaś uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, że takie okoliczności w sprawie zachodzą (postanowienia Sądu Najwyższego z: 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007; 10 marca 2008 r., III UK 4/08, LEX nr 459291; 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 404134; 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, LEX nr 406392; 17 października 2024 r., III PSK 110/23, LEX nr 3793388; 26 listopada 2024 r., III USK 55/24, LEX nr 3801315; 28 stycznia 2025 r., I USK 399/23, LEX nr 3825094; 18 marca 2025 r., I USK 290/24, LEX nr 3847037).

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Przekonanie Sądu Najwyższego oceniającego na etapie przedsądu o zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w oparciu o przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, wymaga od wnoszącego skargę kasacyjną zawarcia wyводу prawnego wyjaśniającego w motywach wniosku, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawienia argumentów na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego z: 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859; 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050; 17 października 2024 r., III PSK 110/23, LEX nr 3793388; 11 marca 2025 r., III USK 77/24, LEX nr 3847433; 9 października 2025 r., III USK 320/24, LEX nr 3940628). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Oczywista zasadność zachodzi jedynie wówczas, gdy bez dokonania głębszej analizy dla przeciętnego prawnika jest oczywiste, że podstawy skargi zasługują na uwzględnienie, a zatem ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej i przesądza to o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie (postanowienia Sądu Najwyższego z: 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; 1 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133; 10 września 2025 r., I CSK 424/24, LEX nr 3937673).

Podniesione przez skarżącego zarzuty naruszenia prawa wymagają odniesienia do ustalonego przez Sąd Okręgowy stanu faktycznego, którym z mocy art. 398¹³ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy jest związany w postępowaniu kasacyjnym. Powód, któremu pracodawca złożył wypowiedzenie, był w dacie wręczenia wypowiedzenia zmieniającego wiceprzewodniczącym Komisji Oddziałowej NSZZ „Solidarność”, podlegał zatem szczególnej ochronie przed wypowiedzeniem na podstawie art. 32 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych. Jednakże przepisem modyfikującym przepis ochronny, który znajdował zastosowanie do sytuacji powoda, na który powołuje się pozwany, jest art. 5 ust. 5 pkt 4 w zw. z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych pracodawca bez zgody zarządu zakładowej organizacji związkowej nie może zmienić jednostronnie warunków pracy lub wynagrodzenia na niekorzyść osoby wykonującej pracę zarobkową, o której mowa w pkt 1, a więc ze wskazanym uchwałą zarządu jego członkiem lub z inną osobą wykonującą pracę zarobkową będącą członkiem danej zakładowej organizacji związkowej, upoważnioną do reprezentowania tej organizacji wobec pracodawcy albo organu lub osoby dokonującej za pracodawcę czynności w sprawach z zakresu prawa pracy - z wyjątkiem przypadku ogłoszenia upadłości lub likwidacji pracodawcy, a także, jeżeli dopuszczają to przepisy odrębne, takim przepisem, na który powołała się pozwana w wypowiedzeniu warunków pracy i płacy powodowi jest art. 5 ust. 5 pkt 3 w zw. z art. 10 ust. 1 ustawy o zwolnieniach grupowych. Zgodnie z tym przepisem w okresie objęcia szczególną ochroną przed wypowiedzeniem lub rozwiązaniem stosunku pracy pracodawca może jedynie wypowiedzieć dotychczasowe warunki pracy i płacy pracownikowi będącemu członkiem zarządu zakładowej organizacji związkowej. W orzecznictwie przyjęto, że ustawę z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, stosuje się także do wypowiedzenia zmieniającego. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 maja 2007 r. (III BP 5/07, OSNP 2008, nr 13-14, poz. 188 oraz Ł. Pisarczyk, Zmiana warunków pracy i płacy przez

ich wypowiedzenie - obowiązek stosowania trybu przewidzianego przy zwolnieniach grupowych. Glosa do wyroku SN z dnia 17 maja 2007 r., III BP 5/07, OSP 2009, nr 3, s. 28) wskazał, że pracodawca ma obowiązek przestrzegania trybu postępowania ustanowionego w przepisach art. 2-4 ustawy o zwolnieniach grupowych nie tylko w razie dokonania wypowiedzeń definitywnych, ale także w razie wypowiedzeń zmieniających. Wynika to z art. 42 § 1 k.p. zgodnie z którym przepisy o wypowiedzenie umowy o pracę stosuje się odpowiednio do wypowiedzenia zmieniających umowę warunków pracy i płacy. Powód w dacie złożenia przez pracodawcę wypowiedzenia zmieniającego był pracownikiem, który podlegał szczególnej ochronie stosunku pracy, do którego z mocy przepisu stanowiącego *lex specialis* do art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych, a więc z mocy art. 5 ust. 5 pkt 3 w zw. z art. 10 ust. 1 ustawy o zwolnieniach grupowych dopuszczalne było jedynie wypowiedzenie powodowi dotychczasowych warunków pracy i płacy.

Oceniając zasadność wypowiedzenia zmieniającego warunki umowy o pracę powoda, Sąd Okręgowy uznał, dzieląc ocenę Sądu pierwszej instancji, że likwidacja stanowiska pracy powoda była pozorna. Przeprowadzone zmiany w strukturze organizacyjnej polegały na zmianie nazwy Działu ds. List Oczekujących na Dział Raportów i Monitorowania Dostępności do Świadczeń i tym samym dotychczas zajmowane przez powoda stanowisko [...] Wydziału zostało zmienione na stanowisko Kierownika Działu Raportów i Monitorowania Dostępności do Świadczeń. W tym przypadku doszło do likwidacji obu komórek organizacyjnych przez ich połączenie, co oznacza, że w ogóle nie doszło do likwidacji komórki organizacyjnej, którą kierował K. F. Sąd uznał, że zasadnie jest przywrócenie powoda do pracy na podstawie 45 § 3 k.p. w związku z art. 42 § 1 k.p., na dotychczasowe stanowisko, które w dalszym ciągu funkcjonuje u pozwanego pracodawcy pod zmienioną nazwą i na warunkach sprzed wypowiedzenia.

Z pozorną likwidacją stanowiska pracy, która nie uzasadnia wypowiedzenia zmieniającego (art. 42 w związku z art. 45 § 1 k.p.) mamy do czynienia wówczas, gdy jest ono wprowadzone do likwidacji, ale w jego miejsce jest tworzone inne stanowisko pracy (o innej nazwie), które w istotnych elementach nie różni się od zlikwidowanego (wyroki Sądu Najwyższego z: 4 września 2007 r., I PK 92/07,

OSNP 2008, nr 19-20, poz. 286; 7 sierpnia 2019 r., I PK 100/18, LEX nr 3363975; 20 września 2023 r., II PSKP 5/22, LEX nr 3607011).

Podkreślenia przy tym wymaga, iż zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, przy rozpatrywaniu przypadków zastosowania do pracownika szczególnie chronionego art. 10 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników istotne jest, aby wypowiedzenie warunków zatrudnienia pracownikowi szczególnie chronionemu spowodowane było „likwidacją jego stanowiska pracy” w aspekcie zapotrzebowania na pracę danego rodzaju, a nie tylko w aspekcie organizacyjnym. Tymczasem, jak to ustalił Sąd Okręgowy (za Sądem Rejonowym) z zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego jednoznacznie wynika, iż u pracodawcy, nawet po zmianach organizacyjnych, istniało zapotrzebowanie na pracę dotychczas wykonywaną przez powoda. W świetle powyższych ustaleń w pełni zasadna była ocena, iż w rzeczywistości nie doszło do likwidacji stanowiska pracy powoda. Jak to bowiem wskazał Sąd Najwyższy „z pozorną likwidacją stanowiska pracy, która nie uzasadnia wypowiedzenia zmieniającego (art. 42 w związku z art. 45 § 1 k.p.) mamy do czynienia wówczas, gdy jest ono wprawdzie likwidowane, ale w jego miejsce jest tworzone inne stanowisko pracy (o innej nazwie), które w istotnych elementach nie różni się od zlikwidowanego” (wyrok z 4 marca 2021 r., II PSKP 14/21; M. Wujczyk, 4. Przyczyny uzasadniające wypowiedzenie warunków pracy lub płacy leżące po stronie pracodawcy (w:) Wypowiedzenie warunków pracy lub płacy w umownym stosunku pracy, Warszawa 2015).

Wobec powyższego należało uznać, że Sąd Okręgowy nie naruszył wskazanych we wniosku przepisów prawa materialnego, dokonał prawidłowej subsumcji ustalonego stanu faktycznego, z którego wynikało, że nie doszło do likwidacji stanowiska pracy powoda, co skutkowało niezasadnością wypowiedzenia powodowi warunków pracy i płacy i uzasadniało przywrócenie powoda na poprzednio obowiązujące go warunki (art. 45 § 1 k.p. w zw. z art. 42 § 1 k.p.). Prawidłowo zastosowano przepisy prawa, co skutkowało uznaniem, że nie doszło do rażącego naruszenia prawa.

Wobec niewykazania przez skarżącego istnienia powołanych przesłanek przysądu Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł stosownie do art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 § 1, 1¹ k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. oraz § 9 ust. 1 pkt 1 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz.1964 ze zm.).

(J.K.)

[a.ł]